68ste Jaargang — Nr 45. Zaterdag 11 November 1922

BUREEL EN REDACTIE
DRUKKERIJ COLLÉE
— (Naaml. Maatsch.) —
TONGEREN.
Abonnementsprijs fr. 7.50
Telefoon 12
15 centiemen het nummer.
Postcheks rekening nr 84855.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN:
Voor de aankondigingen buiten de provinciën Limburg en Luik, wende men zich uitsluitend tot de *Agence Havas*, 13, Boulevard Adolphe Max, BRUSSEL ; 8, Place de la Bourse, PARIJS en 6, Bream's Buildings, LONDEN. E. C. 4.

STAD TONGEREN — 1922 — Zaal Volksbond

Buitengewone Vertooningen

door « DE STER »

Zondag 19 November, om 3 en om 8 uren stipt

— 't Hoogste Goed —

tooneelspel in 3 bedrijven door LOUIS HAVER.

Zie verder programma.

TONGEREN, 11 NOVEMBER 1922.

De Vlaamsche Hoogeschool.

Sinds een paar weken is de bespreking over de vervlaamsching der Gentsche Hoogeschool in de Kamer begonnen. Voorstanders en tegenstrevers hebben reeds hunne stem laten hooren, doch de vervlaamsching van het Hooger Onderwijs heeft in de wetgeving geen enkel stap vooruitgedaan, maar in de bladen van alle gezindheid is de bespreking levendig voor en tegen. De heer staatsminister Segers heeft een nieuw ontwerp voorbereid en op het bureel der Kamer neergelegd. Van nu af is het reeds het voorwerp van vinnige aanvallen door de mannen van het « Al of niets » Zoo b. v. noemt « De Standaard » dit voorstel : « de lustige amendementen van M. Segers », dat naar het oordeel van dit blad tot de splitsing van de leergangen leiden moet, iets waar de mannen van het « al of niets » geen vrede kunnen mee hebben. Wonderbaar is het, terwijl in de Kamer en in de bladen zooveel getrokken en gestoken wordt om dit gewichtig vraagstuk, dat de bevolking zoo kalm blijft toezien en waar of wanneer men ook reist dat 't maar zelden voorvalt over dit vraagstuk te hooren spreken.

Het volk blijft volkomen onverschillig bij deze belangrijke bespreking, in dit is het klaarste bewijs dat er geene beweging bestaat voor de vervlaamsching van Gent, zooals sommige hardschreeuwende flaminvanten willen doen gelooven, en zoo dikwijls als deze opruiers beweren te spreken in naam van het vlaamsche volk, en « Gent of niets » eischen, dan spreken zij enkel in hunnen persoonlijken naam, want het volk is niet met hen.

* * *

Hoe moeten wij de Vlaamsche Hoogeschool kwestie onder katholiek standpunt beschouwen ?

Ziehier hoe onzen Vlaamschen confrater het HANDELSBLAD van Antwerpen deze vraag beantwoordt :

« Als dan binnen eenige weken — zoo spoedig mogelijk ! — het Hoogeschoolvraagstuk van de baan is, als eindelijk die nachtmerrie, gelijk de storm weggejaagd is door het zonnige morgengloren, dan wordt het tijd, vooral onder Katholieken, van eens voor goed een einde te maken aan dat gestook over de taalkwestie. Het moge dan van Vlaamsche zijde eens dankbaar herdacht worden, hoe van Waalsche Katholieke zijde, « in 't belang van den vrede en van de eenheid des lands », veel toegegeven werd. Omgekeerd moge men van Waa'sche zijde goed voor oogen houden, dat de Vlamingen de kern van het katholiek leger vormen, dat vlaming zijn en Katholiek zijn elkaar niet uitsluiten en dat het niet in Katholieken geest handelen is, wanneer men zijne broeders in Christo een [illegible] dat hun toekomt.

» En toch hoop ik — hoe paradoxaal [illegible] moge voorkomen — dat de Katholieken zoo weinig mogelijk van dat recht mogen gebruik maken. Immers, tegenover dat recht in hunne hoedanigheid van Staatsburgers, staat hunne plicht als Katholieken.

» Als landsburger zal de Vlaming verkrijgen de neutrale Hoogeschool van Gent in 't Vlaamsch, wat in alle opzichten beter is dan eene nieuwe derde neutrale Hoogeschool in die taal. Maar als Katholiek is het plicht voor hem, zijne zoon's naar Leuven te sturen, behoudens in uitzonderlijke gevallen, die hij met de geestelijke overheid heeft te bespreken.

» En moge de cultureele invloed van een vervlaamscht Gent, wegens de uitstraling, die van elke Hoogeschool uitgaat, ten goede komen aan het Vlaamsche volk in zijn geheel, de Katholieke, de Godsdienstige belangen kunnen enkel gediend worden door Leuven, dat trouwens in taalopzicht ook voor de Vlamingen binnen kort volledige voldoening zal geven.

» En zoo wordt de zaak dan ook in de Katholieke Vlaamsche families opgevat. Als bewijs diene het volgende tooneeltje uit een Vlaamschgezinden Katholieken huiskring : Een paar opgeschoten collegegasten, moeder's oogappels, komen na de klas met veel leven en onder veel woorden en gebaren de huiskamer binnengevallen en leggen aan moeder uit, hoe zij op school vernomen hebben, dat de vervlaamsching van de Hoogeschool van Gent gedurig veld wint, dat de Kamer niet ongenegen is de Vlamingen gelijk te geven, dat er zooveel Walen en « franskiljons » bekeerd zijn, enz., en sluiten hun levendig betoog met den uitroep : « Gent. . of niets », dat willen wij !

» Maar moeder, die ook nog al haar tanden heeft, laat haar jongens eerst uitpraten en zegt dan heel kalm : « Zie, dat is nu allemaal heel goed, en ik, als Vlaamsche vrouw, vraag niet beter, dan dat aan ons volk de gelegenheid gegeven worde zich te volmaken in zijne taal, maar... moeder heeft ook eene leuze, een strijdkreet... en die verschilt wel een beetje van den uwen .. maar die zal toch vóórgaan en dat is... « Leuven of... niets ». « En dat is mijn recht, voegde moeder er aan toe, dat mij niemand zal ontnemen » — « En wat zegt gij daarvan, vader ? » vroeg zij aan haar man, die intusschen was binnengekomen en het gesprek gehoord had. « Gij hebt gelijk, vrouw » antwoordde deze met overtuiging.

» Zoo moet het in alle katholieke families gaan ! »

Als de kinderen groot worden

Zijn de kinderjaren in den huiskring doorgebracht van groot belang voor de opvoeding, en is de invloed van bekwame en deugdzame meesters groot, toch is bij het einde der schooljaren de opleiding der jeugd niet voltrokken, en het gewichtigste tijdvak wellicht voor de toekomst breekt dan eerst aan. Want als de driften 't hart van het kind beginnen in roering te brengen, is er vooral ernstige leiding noodig.

't Zal dan ook niet zonder nut zijn voor velen daar eenige beschouwingen voor neer te schrijven.

De ouders gevoelen zoowel de moeilijkheid van die zending jegens hun grooter wordende kinderen. Zij voelen dien plicht op hun schouders wegen, zelfs al hapert er iets in hun eigen godsdienstig of zedelijk leven.

Wijze menschen weten door ondervinding dat diepe godsdienstzin alleen den mensch op 't rechte spoor houden kan, en daarom huiveren zij instinctmatig als zij hun kinderen zien verslappen in hun geloof, en stillekens aan in den sleur en slenter der onverschilligheid wegzinken.

In dat opzicht heeft de katholieke jeugd een beheerdmiddel dat rechtzinnige andersdenkenden ons benijden : de leiding van den biechtvader en bezonder de genade van het Sakrament ; en dat blijkt zoo klaar voor nadenkende lieden, dat de Protestanten die de biecht uit hunnen Credo hebben geschrapt, ze op vele plaatsen terug aan 't invoeren zijn, omdat zij machteloos staan om tegen den stroom der driften in te varen met hun ontredderd tuig.

Zoolang dan de jeugd regelmatig dit middel klok te [illegible] gen noodwendigheid de noodjongelieden ; ze kunnen wellicht veel van onze len, maar verloren zijn ze niet En niet maar na : 't is niet bij hen die hun kristelijke plichten getrouw blijven dat de zedeloosheid binnendringt : van den anderen kant, 't is niet het verstand, de rede, die den jongeling van God verwijderd : 't is het vleeschelijk, het dierlijk leven ; het ongeloof is enkel een voorwendsel om zijn levenswijze te verrechtvaardigen in de oogen zijner omgeving.

Maar 't is dan ook voor de ouders, die zielezorg dragen over hun kinderen, niet voldoende hun het redmiddel van verre aan te wijzen ; ze moeten er zelf gebruik van maken, en aan hun woorden de dringende kracht van het voorbeeld niet ontnemen door eigen tekortkomingen.

Zorgt er dus voor uw gezag en uw recht van spreken niet te verminderen door uw eigen levenswijze ; en doet niet zooals die dwaze mensch, die zijn jongen een grof woord hoorde zegden en seffens bestraffend bij den kraag pakte : « als er hier « sakker... » moet gevloekt worden, dan ben ik er nog » Zulke vermaningen bereiken voorzeker hun doel niet.

Welke ook de drift weze waaraan de ouders verslaafd zijn, zij zal noodlottig inwerken op het hart der kinderen ; en nog daargelaten de slechte neigingen die hun misschien in 't bloed zitten, zullen de kinderen moeilijk een ander pad opgaan, omdat zij altijd geneigd zullen zijn het voorbeeld der ouders te volgen, en ook omdat de berispingen op hen geen pak zullen hebben. Met welk recht zal een vader die drinkt zijnen nakomenden jongen vermanen die zijn zondagspenningen verbrast heeft en zwijmelend thuis komt ?

Met welke hoop op gelukken zal eene moeder, die het gedrag van geen enkel buurvrouw onbesproken laat, haar dochter terechtwijzen als deze hare vrienden beklapt ? En zooals het voor éene ondeugd is, zoo is het voor alle.

Hoe betreurenswaardig de nawerking is van de ondeugden der ouders, blijkt helaas ! welsprekend uit de statistieken. In een groot gevangenis werd het onderzocht ; en op honderd misdadigers van 17 jaar die voor schelmstukken van allen aard gevangen zaten, waren er 60 wier ouders oud veroordeelden waren, 30 wier ouders losbandig leefden, enkel 10 wier ouders deftig waren. Sprekende cijfers !

Maar hoe natuurlijk is het niet : immers het bedorven menschenhart voelt meer neiging tot het kwade dan tot het goed, en laat zich gemakkelijker meesleepen door het slechte voorbeeld dan door het goede. Klimmen vraagt meer inspanning dan afglijden.

Doch, weeklagen alleen over de verwildering onzer kinderen baat niet. Laten wij de werkelijkheid durven inzien : vaders en moeders, gaat uwe kinderen voor op den weg der eerlijkheid en der ware deugd. 't Volstaat niet lessen te prediken die door onze eigene levenswijze worden gelogenstraft. Zorgen wij er wel voor dat onze kinderen bij eene berisping ons niet kunnen toesnauwen : geneesheer, genees u zelven.

Ieder onvoorzichtig en onbetamelijk woord weze uit onzen mond gebannen in hun bijzijn ; vermijden wij zelf wat wij in hen moeten en willen afweren ; laten wij hen nooit thuiskomen met ontvreemd goed, al ware 't maar een appel ; verbannen wij met zorg alle huiselijke oneenigheid : hoeveel vermaningen blijven vruchteloos omdat vader afkeurt wat moeder zegt, of omdat moeder zalft als vader kwetst. En houden wij steeds voor oogen ons oud Vlaamsch spreekwoord :

Woorden wekken, voorbeelden trekken.

BUITENLAND.

Frankrijk.

Een hoveling van den vroegeren Tsaar als taxi-chauffeur.

Dezer dagen stopte een taxi aan de statie der « Invalides » en een vrouw met een bescheiden voorkomen, vergezeld van een kind, stapte uit den wagen. Toen zij wilde betalen ontdekte zij dat zij haar portemonnaie vergeten had en met tranen in de oogen vertelde zij, dat zij haar zieke kind naar de kust van Bretagne bracht. Nu kon zij, zegde zij, noch den autorit betalen noch een spoorkaartje voor den terstond vertrekkenden [illegible] nemen.

« Dan zonder [illegible] » — zegde de chauffeur [illegible] hebt ge vijftig franks om uw spoorkaartje te koopen ». En tegelijk met het bankbiljet overhandigde hij de verbaasde vrouw een visitekaartje, waarop vermeld was : « Kolonel Ignatief, van de militaire hofhouding van den Tsaar »

Terwijl hij den motor aanzette en wegreed, liet hij de vrouw, die niet wist hoe zij het had, op het trottoir achter.

Kolonel Ignatief is een van de leden der Russische aristocratie, die zijn brood thans in Frankrijk verdient ; hij oefent het beroep van chauffeur uit.

Amerika.

Een nieuwe heelkundige bewerking.

Twee Amerikaansche geneesheeren zijn er in gelukt het hart van sommige dieren heelkundige bewerkingen te doen ondergaan, ten einde den hartsbloedopdrang te voorkomen en te genezen.

Wanneer deze heelkundige bewerking gelukken mocht bij den mensch, zouden de twee Amerikaansche geneesheeren de beroemdheid te gemoet gaan.

Wat de laatste oorlog kostte aan de wereld.

Een Amerikaansche professor van de Hoogeschool van Illinois, M. Bogart, heeft de rekening der uitgaven van den « laatste oorlog » gemaakt. Hij is tot een totaal van ongeveer 208 miljarden dollar gekomen

Frankrijk, Engeland en hunne verbondenen komen daarin voor met dollar 145,297,690,000; Duitschland en zijne verbondenen met 63,018,160,600 dollar De Belgische oorlogsuitgaven bedroegen 1,154 467,914 dollar.

Wie lust tot rekenen heeft kan die reeds fabuleuse sommen omzetten in Duitsche marken en Oostenrijksche kronen.

Gemengde berichten

De bruiloft van den ex-keizer.

De groote dag. — Eerst werd verzekerd dat al de kinderen van den gevluchte of weggejaagde, bij de plechtigheid zouden aanwezig zijn. Enkel prins Eitel-Frederick en de Kroonprins hebben pa's tweede huwelijk met hunne gewezen keizer- en Koninklijke Hoogheid vereerd.

De trouw is onder het stelsel der gemeenschap gesloten De prinses van Reus heeft hare rechten op Willem's erfenis afgestaan en afgeteekend. Maar mochten kinderen uit het huwelijk ontstaan, zij zullen dezelfde rechten genieten, als de kinderen uit het eerste bed.

De voormalige keizer heeft zijn kinderen ontstemd door zijne nieuwe bruid met een diadeem te vereeren, waarvoor hij brillanten gebruikte welke hij uit de kroon nam die hunne moeder kreeg van de Silesische bevolking, toen zij met den toenmaligen prins trouwde.

Toen prins Heinrich van Pruisen, Zaterdag avond, te Doorn aankwam, wilde een der aanwezige fotografen, op de kap van een auto staande, bij middel van magnesiumlicht een foto nemen. De prins, als razend van woede, riep op hoogbevelenden toon tot den wachtmeester : « Herr Wachtmeester, scheissen sie [illegible] » Wat in zeer hoffelijke beeens af ! » En de gendarm deed [illegible] niet hoorde. Doch 's anderdaags was het voor de fotografen en filmtrekkers volstrekt onmogelijk het slot van Doorn te naderen.

De ceremonie.

Zondag morgen, om 9 uren 30 heeft de gewezen keizer zich naar het paviloen begeven gelegen bij den inkom van het park van het Doornsche kasteel, waar hij prinses Hermina ontmoette. Een half uur later begaf het paar zich naar het kasteel, waar het ontbijt plaats greep.

Om 11 ure gaf een notaris lezing van het huwelijkscontrakt ; daarna begaven de verloofden zich naar den anderen vleugel van het kasteel, waar zich de getuigen bevonden, alsmede de burgemeester en de secretaris van Doorn. De keizer stelde hun zijne bruid voor.

Dan verzocht de burgemeester van Doorn het paar plaats te willen nemen.

Rechts de prinses bevonden zich de getuigen graaf van Lynden, heer Van Sandenburg, graaf Bentich, heer Van Zuilensteyn, graaf Van der Goltz, Dokter Kan, Nederlandsche ministerieele fonctionnaris.

Rechts bevond zich de burgemeester van Amerongen, de gewezen kapitein Van Hoemann.

De afgedankte keizer had een veldtochtenue aangeschoten, met den punthelm op en het grootlint van St-Jan van Malta-orde.

Zijne bruid was in malf-fluweel, en had een zwart hoedje met pluim op, een juweelen halssnoer en witte pels om den hals.

Nadat de burgerlijke plechtigheid was afgeloopen, sprak de burgemeester eene Duitsche redevoering uit.

Vervolgens had het kerkelijk huwelijk plaats, in de groote zaal van het paleis. Het was dominée Vogel, die sermoende.

De Hollandsche getuigen waren : de algemeene secretaris, heer Kan en de goeverneur van Utrecht.

Om half twee was alles uit de voeten.

Men zegt dat de tekst door den gewezen keizer verkozen voor de aanspraak van den hofpredikant Vogel, was het 13e vers uit het 13e hooldstuk van het Epistel van den H. Paulus aan de Corinthiërs :

— Ons blijft het geloof over, en de hoop, en de liefde, maar de liefde haalt het boven alles !

Men beweert dat Wilhelm aan krankzinnigheid lijdt. Men zou het gelooven, als men dat alles verneemt. De regen die zich uit de donkere lucht ontlastte, was de aanschouwelijke voorstelling van den vloed van tranen die in 1914 1918 door miljoenen en miljoenen vrouwen en kinderen, door Wilhelm's schuld gestort zijn. De droevige komedie van Doorn is de bekroning van het luisterlooze einde van den man wiens plaats elders was dan op het rustige Doorn !

Het weer in Oktober.

Het Koninklijk Weerkundig Instituut van België meldt, dat gedurende de eerste dagen der vorige maand, België onder den invloed was van depressie-centra ten Westen en ten Noord-Westen, terwijl hooge druk op het Zuid-Westen van het vasteland vastgesteld werd. Het hoogdrukgebied verplaatste zich den [illegible] over IJsland naar het [illegible] van Italië.

Deze druk verdeeling veroorzaakte in België meestal koude en droge wind van Oost tot Noord Oost. De temperatuur bleef in 't algemeen laag ; het gemiddeld maximum was slechts 11°7 en het gemiddeld minimum 3°0. Ook mag Oktober 1922 worden gerangschikt onder de koudste maanden der honderd laatste jaren. De hoogste temperatuur (17°2) op 4, de laagste 5°5 op 23 Oktober vastgesteld.

Dit minimum was tot hiertoe nog niet waargenomen in Oktober. Van 25 tot 29 Oktober was het gemiddeld minimum slechts 3°6. Deze buitengewone koude was een ramp voor de gewassen.

Het getal uren zonneschijn (114) was bijna normaal (119). Men had vaak mooi weder tusschen den 12e en 28e. Enkele dagen waren 's morgens mistig.

Belangrijke regens vielen slechts in 't begin en op 't einde der maand. De hoeveelheid water (52 m3), verdeeld op 10 dagen met meetbaren neerslag, was tamelijk beneden het normale (70)

Onweer werd gehoord op 5 Oktober.

De zinken 50 centiemen.

Het Ministerie van Financies zendt ons de volgende nota :

De tijd voor het uitwisselen der stukken van 50 centiemen verliep 1 Oktober.

Personen die kleine hoeveelheden van die stukken bezitten en zich in de onmogelijkheid bevinden ze uit te wisselen, zijn gemachtigd dit nog te doen in de Nationale Bank, na aanvraag aan het bestuur van de Munt. Die aanvragen moeten ten laatste voor 16 November worden gezonden en moeten de redenen opgeven, waarom de uitwisseling niet vroeger kon gedaan worden.

Generaal Cousebant d'Alkemade.

Generaal Cousebant d'Alkenade, gewezen minister van Oorlog, is te Brussel overleden in den ouderdom van 83 jaren. Hij was geboren te Anderlecht, den 26 April 1840 Schier heel zijne loopbaan bracht hij door in de diensten van den legerstaf. Hij is ook stafofficier van Leopold II geweest. Deze hield hem in hooge achting, zoo om zijne persoonlijke gaven als om zijne krijgskundige bevoegdheid.

Ministerie van landverdediging.

Uitstel van wederoproeping voor de schiet- en maneuversperioden. — De minister van Landsverdediging laat weten dat de militairen met onbepaald verlof, die waardig zijn geholpen te worden en wier terugkeer onder de wapens ter gelegenheid der schiet- en maneuversperioden voor hen zelf of voor hunne familie of werkgevers groot nadeel zou veroorzaken, hun aanvraag om een uitstel van wederoproeping te bekomen, zullen moeten zenden aan hun korpsoverste en niet aan het Ministerie van Landverdediging.

Nog in de wittebroodsweken leven,

d. w. z. nog in de eerste weken na het huwelijk zijn ; nog in begoocheling leven en den last van het leven, door het huwelijk aangebaand, niet snappen. De Franschen noemen de « Wittebroodsweken » — « Lune de miel. » De Duitsch « Zoetemelkweken. » In [illegible] 't Zuiden « de witte hen zit nog op 't dak » en op veel plaatsen wordt de « witte hen » vervangen door « de speelman. » Al deze gezegden duiden den tijd aan waarin het nieuwe huishouden nog een leestelijk aanzien heeft en alleen wittebrood opgediend wordt. « Wittebrood » (van tarwebloem gebakken, in tegenstelling van « zwart brood », roggebrood) wil hier zeggen iets lekkers, iets heerlijks, eene beteekenis die het in de 16e eeuw had.

Anna Byns dichtte :

Doen hij mij eerst boodt
Zijn liefde, het deecht mij alle witte broodt
Niet om versoeten.

Deze beteekenis heeft « wittebrood » nog in de springlevende uitdrukking : « zijn wittebroodje voor eten », in zijn jonkheid goed en

---

MENGELWERK VAN « *DE POSTRIJDER* »

— 4 —

DE WAPENSMID

VAN

KAREL DEN STOUTE

Geschiedkundig volksverhaal

uit het Burgondisch Tijdvak (XVe Eeuw)

DOOR HENDRIK DE ZEINE.

Geen nood, meester, weervoer de wapenknecht. Ik heb alles te goed gehoord wat gij aan dien filt hebt opgelegd, en ik zal hem helpen in het volvoeren van uw plan dit voor vijf goudstukken. Ik ben juist op mijn eerewoord een sommetje schuldig, dat ik met het spel verloor.

De ridder had een besluit genomen.

— Welnu, goed, zegde hij stroef. Gij zult vijf goudstukken hebben voor uwe hulp, maar zoo die zaak eveneens mislukt, krijgt gij dertig goed gemikte stokslagen op uwen rug.

— Begrepen meester, men zal oppassen, hernam de handlanger beslist en met gemeten stap liet hij de zaal.

— Bij mijn zweerd, morde de ridder grimmig, als dit alzoo voortgaat, geraak ik al de goudstukken kwijt die ik nog niet gewonnen heb. Maar toch wil ik de wedding winnen. Ik bedrijf gewis de grootste schelmerij en aan het hof van hertog Filip zal men eens duchtig lachen, hi, hi, hi !

Zijn ondeugend grinniken klonk aardig door de groote zaal en het scheen den ridder dat daar buiten, doch binnenshuizes, de weergalm zijn gelach spottend herhaalde.

Dit scheen hem ter dege op te winden.

Hij stak de gebalde vuist in de hoogte en herhaalde nog meer vastbesloten ; tot een afwezigen tegenstrever sprekende :

— Ja, ik zal de wedding winnen, hopman Diederik, en dan zullen wij lachen, zeg ik u !

Dat zou te zien zijn.

IV

In de wapensmis.

In de smis van Zegher van Aertryke, was men lustig aan het werk.

Het was eene groote plaats, tegenaan de Wapenmakersstraat gelegen, van waar zij haar licht ontving door twee vensters, en ook door de opening der deur, wijl detelve den ganschen werkdag wijd openstond.

Muren en zoldering waren door den kolenrook en het stof gansch zwart geworden en daarenboven hingen zij vol ijzeren voorwerpen, welke de smeden reeds hadden ververveerdigd.

Men zag ten allen kante stukken of deelen van wapenrustingen, zooals arm- en dijplaten, borstschilden of kurassen, stormhoeden, helmen met of zonder vizier, ja zelfs kon men tegen een der wanden een paar sterke maliënhemden bemerken. Een aantal schilden, die de strijders aan den linkerarm dragen, hingen daar ook en vertoonden allerlei vormen. Verders kon men nog ijzeren stukken ontwaren, welke aan de peerden der ridders werden vastgehecht om de koppen, of andere licht kwetsbare deelen dier edele dieren te beschutten.

Wapenen van allen aard trof men in de smis aan, te beginnen met de eenvoudige strijdbijlen, pieken en knotsen der mindere soldaten of soldeniers, tot de groote breede slagzweerden en vreeselijke marteelen of wapenhamers der ridderen en baanderheeren.

Tegen eenen muur geleund, stond de breede vuurheerd in steen opgetrokken, en er boven gaapte de donkere holte van den wijden vierkantigen schoorsteen, langs waar de meeste rook wegtrok, wanneer de gloeiende kolen door den machtigen adem worden aangeblazen van dien reusachtigen blaasbalg, aan de zwarte zoldering opgehangen, en in beweging gebracht door een flinken leergast, die met moed en kracht aan de ijzeren ketting trok.

Wat meer te midden van de smis stond, op een grooten houtblok — de wortelklomp van eenen boom — een zwaar stalenaanbeeld, welks bovendeel als een spiegel blonk door het geweld dat de dreunende hamerslagen der smeden er op hadden gemaakt.

IJzeren stukken lagen in de nabijheid op den grond, te zamen met eenige metalen werktuigen en gereedschappen en aan den tegenovergestelden muur waren zware houten tafels aangebracht, aan dewelke men ijzeren alm en toestellen had bevestigd, en waarop nog allerhande voorwerpen en benoodigheden lagen verspraid, welke de wapensmeden in het uitoefenen van hun gewichtig kunstambacht moesten bezigen.

Aan het aanbeeld stond de forsche wapensmid Zegher Van Aertrycke. Hij hield in de linkere hand eene korte tange geklemd terwijl de vingeren van zijn rechteren vuist den steel van een kleinen, doch zwaren hamer omklemden. Tegenover den smedersbaas stonden twee gasten, hoogstallige kloeke kerels, in de volle kracht hunner jonge jaren en terwijl zij met beide reuzenvuisten op den steel leunden hunner zware mokers of voorhamers, die met den klomp metaal op den aarden grond rustten, zagen zij met groote belangstelling hunnen meester aan, dewijl deze gewis met zijne knechten over een gewichtig onderwerp handelend was.

Tusschen de knetterend brande kolen en de lustig opdwarrelende vlammen, lag een lang stuk ijzer en de wakkere smeders leergast trok geduchtaan de ijzeren ketting van den blaasbalg, zoodat het zonderling gevormd toestel zeer nare zuchten uitbliés, al of werd he ongenadig gemarteld, en den gloed van den vuurheerd gedurig in hevigheid deed toenemen.

Daar de smeders eene pooze naar het te heeten ijzer hoefden te wachten, konden zij een praatje voeren en aldus werden de volgende woorden gewisseld :

— Knapen, zegde de wapensmid op lustigen toon, ik weet waarlijk niet wanneer wij al dat werk zullen afmaken. Het is om er niet eens klaar door te zien. Zooveel is er voorhanden, dat ik ermede verlegen word, weet ge !

— Dat was te voorzien, meester, weervoar een smeder opgewekt, menig ridder moet nu zijne gansche uitrusting vernieuwen en zijne wapenen zijn in het gevecht deerlijk geschonden.

— En de soldeniers dan, riep de andere smidsgast levendig uit, het is ongeloofelijk hoe rap zij hunne wapens kwijt geraken !

— Dat is waar, Baldwin, hernam de wapensmid, maar onze genadige heer hertog, dien God en St Elooi bewaren mogen, zal wel voor andere wapens doen zorgen. Ik kreeg reeds eene goede bestelling, want de graaf van Charolois zijn zoon, wil zijne stijdbenden gauw weer vechtensveerdig zien.

— Ze zijn dus inderdaad goede vrienden geworden, bemerkte een der smedersgasten ; denk eens meester, hoe lang heeft onze genadige vorst niet in oneenigheid met zijnen zoon geleefd.

— Dat was de de schuld der heeren de Croy morrpelde de andere smidsgast vervoerd.

— Hubrecht ! riep Zegher Van Aertrycke verschrikkend uit, pas op uwe woorden ! Indien een ridder van hunnen aanhang dit hoorde, dan ware het, bij St-Elooi, met onze nering gedaan. De heeren de Croy zijn nog altijd veelvermogend aan het hof van Burgondië.

— En zij houden niet op allerlei kuiperijen te smeden om onzen goeden graaf Karel te benadeelingen, grommelde de andere smedersknecht verstoord.

De wapensmid Zegher Van Aertrycke haalde de schouders op

— Goeden graaf Karel, weervoer hij mismoedig, gij zegt dit wel onbedacht, Baldwin. Ik kan mij niet met u in deze lofspraak vereenigen. De graaf van Charolois is een dapper krijgsman, een mensch van groote verdienste, maar hij heeft een wreed gemoed. Zijn hert is zoo hard als het staal van dit aanbeeld. Dit heeft de graaf reeds meermalen bewezen en wel bijzonderlijk verleden jaar, wanneer hij met zijnen vader, onzen doorluchtigen hertog, die ongelukkige stad Dinaat ging belegeren. Geheugt het u nog, knapen, dat het hertogelijk leger den 27 augustus een beslissenden stormloop waagde, de stad innam en daarna gansch vernielde ? Vier dagen lang werd er geroofd en geplunderd en met barbaarschheid werd het bevel tot algemeene verdelging uitgevoerd. Acht honderd inwoners werden rug aan rug gebonden, in de Maas geworpen en verdronken De stad geraakte in brand en werd gansch door het vuur verslonden.

— Dit gebeurde gelijk gij zegt, meester, beaamde een der knechten knikkend ; maar gij moogt niet vergeten dat de Luikenaars, [illegible] inzonderheid de lieden van Dinaat eene groote straf verdienden. Hadden zij onzen goeden hertog Karel niet in heeltenis opgehangen en schrikkelijk beleedigd ?

— Dat is waar, Baldwin, en die lieden hadden voorzeker groot ongelijk alzoo vermetel te handelen.

Hier kwam Willibald tusschen, de jongste zoon van den eerzamen Zegher en hij zegde met rechtmatige fierheid :

— Die booze mannen van Lulk zijn de vijanden van onzen genadigen heer hertog en zij mochten wel alzoo gekastijd worden. Ha ! Ik ben zeker dat mijn broeder Rudolf er niet weinigen heeft doodgeslagen. Ware ik maar ook daar geweest, ik zou dapper gestreden hebben aan zijne zijde !

— Daaraan twijfel ik niet, Willibald, hernam de wapensmid, terwijl hij zijnen flinken telg met welgevallen bezag. Bij St-Elooi, gelukkiglijk werd uw broeder maar zeer licht gekwetst in dien krijg en kon hij gaaf en gezond naar ons wederkeeren. Maar toch kan ik niet nalaten te zeggen dat die wreedheden te ver gedreven werden.

— Maar men mag daarom onzen goeden graaf de Charolois van geene overdreven wreedheid beschuldigen, meester, weervoer Baldwin : de Luikenaars verdienden te wel hunne schrikkelijke straf.

— Ten andere, zegde de tweede smeder, onze genadige hertog was daar ook tegenwoordig en hij zou dus wel eveneens van wreedheid beschuldigd mogen worden.

— Stil, Hubrecht, vermaande de wapensmid ernstig, stil en zwijgen wij nu liefst daarvan. Indien men ons hoorde, zou men ons van majesteitschennis kunnen beschuldigen. Werken wij liever voort, want met al die oorlogen en gevechten zijn zooveel wapens vernield, dat het geen wonder is, hebben al de wapensmeden de handen vol werk. Komt bij, het ijzer is heet !

En dit zeggende, greep de wapensmid met zijne tang het stuk ijzer vast, dat in den vuurheerd witgloeiend was gemaakt en legde het op het aanbeeld. Hij het er den kop van zijn korten hamer op neerkomen en gaf alzoo de maat, om de twee andere smeders-voorslagers in staat te stellen in gepaste orde hunne mokers op het gloeiend metaal te laten neerbonzen.

Op die wijze werd het lang smal stuk tot eene dunne lat gesmeden, zoodat men nu goed zien kon en bestatigen dat zij tot het verveerdigen van een groot slagzweerd moest dienen.

Nog dreunden de hamerslagen op het geplatterde ijzer, zoodat het aanbeeld scherpe metalen gillen uitstootte en de vuurspranklels of stukjes gloeiend ijzer langs alle kanten door de smisse vlogen, wanneer een deurtje geopend werd, en nevens eene half ineengezette ridderenen wapenrusting, eene jonge maagd verscheen.

— Ho ! Ludwina, gij komt te goeder ure ! riep de wapensmid vreugdig uit en hij legde de tang en hamer neder.

De lieftallige dochter van Zegher kwam naderhij getreden.

Zij had in de rechtere hand eene steenen kruik van bijzonder muiksel en droeg in de linkere hand een vijftal tinnen kroezen.

Terwijl de mannen haar met begeerlijken blik aanstaarden, hief zij hare kruik omhoog en zegde met hertbekorend welluidenden stemmeklank :

— De Cyclopen hebben wellicht grooten dorst ! Mag ik hun een teugje goeden wijn aanbieden ?

— Jonkvrouw, antwoordde de oudste smedersgast, gij zijt onze goede voorzienigheid. Onze keel is zoo droog als zwam en een teugje wijn zal hier wel ten stade komen.

— Inderdaad, jonkvrouw, beaamde de tweede smedersknecht met de tong klappend, gij komt goed van pas om de dorstigen te laven.

— Schenk dus maar in, lieve meid, riep de wapensmid luimig, schenk in en laat de [illegible] vloeien. Bacchus kwam aldus ook den vermoeiden Vulkaan verkwikken !

— Foei ! vader, met dien leelijken Bacchus dien onbeschaamden algod der dronken lieden keef Ludwina luimig geërgerd, neem dien liever en verkwik u ter dege. Ik meen wel dat die hitte en al dit zwart een goede teug [illegible] kwaad zal kunnen.

(Wordt vervolgd)